

מתצפתים על קינים

שכבת גיל

יסודי: ד' - ו'

תקציר הפעילות

הפעילות מציעה ללומדים משימת תצפית מונחית על קינים של עופות שונים. התצפית נעשית בשידור חי או בהקלטות. הפעילות מתאימה גם כבסיס לעבודת חקר מדעי. מוצע דף עבודה לתצפית ופעילות רשות יצירתית.

משך הפעילות

2-3 שיעורים

מטרות הפעילות

- להתנסות בתצפית על קינים של עופות.
- להכיר מגוון עופות בישראל.
- לטפח מיומנויות חקר.

מושגים מתוכנית הלימודים

בעלי חיים, עופות, גוזלים, רבייה, טיפול בצאצאים, התאמות במבנה גוף, התאמות בהתנהגות, מגוון המינים, מינים בסכנת הכחדה, תצפית, מיומנויות חקר, קיימות

מיומנויות

הבניית ידע, מיומנויות חקר, שיתוף פעולה, יצירתיות, פרזנטציה.

אופי הלמידה

ביחידים, זוגות או צוותים.

סוג הפעילות

פעילות להקניית הנושא

קישורים לסרטונים

- ["עכשיו אתם יודעים – חיות מסדרות"](#)
- ["צופית מאכילה את גחליה ומפנה את הלשלשת שלהם"](#)
- ["ציפור זכר הסוכי בונה ומקשט את הקן"](#)

הכנות לקראת הפעילות

- להכין מחשב מרכזי להקרנת הפעילות, חיבור לאינטרנט, רמקולים וברקו.
- לחלק את הכיתה לצוותי עבודה.
- להדפיס את דף התצפית לכל צוות או לארגן ניידים לכל צוות ולהוריד את הקובץ: [התצפית](#).

מה עושים?

1. התחלקו לצוותי עבודה על פי הנחיית המורה. [מומלץ ארבעה בצוות.](#)
2. בחרו עוף לתצפית לפי הנחיית המורה. בתצפית תעקבו אחר פעילות שונות של העופות משלב הקינון, דרך בקיעת הגוזלים ועד הטיפול בהם. בפעילות זו תתעדו את מה שאתם רואים בדף התצפית בהמשך.
שימו לב: חלק ממצלמות הקינון מראות מה שמתרחש בזמן אמת וחלק מהתצפיות מוקלטות.
[שימו לב שיש תצפיות חיות ויש הקלטות.](#) לשיקול דעת המורה אם כל הכיתה תצפה באותו סרטון, או שתהיה חלוקה לצוותים וכל צוות יצפה בסרטון אחר.
3. היכנסו לאחד הקישורים של מצלמות קינון על פי הנחיית המורה:
[מומלץ להכין ללומדים רשימה של עופות הזמינים לתצפית ולהנחות אותם לאיזה קישור להיכנס.](#)
 - ["אתר הצפרות הישראלית"](#)
 - [אתר זה מומלץ. יש בו מידע רב על תהליך הקינון של העופות המצולמים.](#)
 - ["אתר קק"ל – מצלמות בשידור חי מאגמון החולה"](#)
 - ["ידידי הסיסים"](#)
 - ["ציפורים אונליין – קבוצת צ'רטר"](#)
4. בצעו את המשימות הבאות [בדף התצפית](#):
מקורות מידע נוספים מומלצים:
 - ["עופות בסכנת הכחדה" – אתר החברה להגנת הטבע](#)
 - [המרכז לטיפול ציפורי בר בחצר ובגינה](#)
 - ["מידע על עופות" – אתר מכון דוידסון](#)

דף תצפית: מתצפתים על קינים

את המידע ניתן לאסוף מאתר הצפרות הישראלית וממקורות מידע אחרים.
אם לא נמצא מידע מסוים במקורות המידע השונים שבהם השתמשתם, יש לציין: מידע חסר.

שם מין העוף: _____ :

תיאור גופני של העוף הבוגר: גודל, משקל, צבע (ראש, מקור, חזה, בטן, גב, זנב),
צורת מקור (קצר/ארוך, עבה/דק, חד)

התאמות במבנה גוף ובהתנהגות: דוגמה להתאמות במבנה גוף: תיאור סוג מקור
המותאם לסוג מזון. דוגמה להתאמה בהתנהגות העוף לסביבתו: פעיל ביום או בלילה.

סמנו את התשובה הנכונה:

סוג מזון: צמחוני / דורס (טורף) / אוכל כול / אכילת פגרים.

חברה: חי בזוג / חי בלהקה / חי לבד.

מצב שימור: בסכנת הכחדה / לא בסכנת הכחדה.

מאפיינים מיוחדים נוספים

יומן קינון

לאחר בחירת העוף הנבחר לתצפית אפשר להמשיך את התצפית גם לשלב הקינון. אם נבחרה תצפית בקינון בזמן אמת, הלומדים יעקבו אחר המתרחש – מבית הספר או מביתם – מרגע הטלת הביצים ולאורך זמן. אם נבחר סרטון מוקלט יש לתעד לפי המתרחש ולהיעזר במידע הכתוב באתר.

מיקום הקינון (מצוק, עץ, אדמה, שיח): _____

תאריך הטלה: _____

מספר ביצים: _____

זמן דגירה: _____

מספר גוזלים: _____

תאריך	התנהגות הבוגרים	התנהגות הגוזלים

דוגמה להתנהגויות: עמידה, דאייה, תעופה, הליכה, ניתור, ריצה, השמעת קולות, חזור, בניית קן, דגירה, האכלה, אכילה, שתייה, ניסיון ציד, התגודדות, הזדווגות, סירוק נוצות ועוד.

כתבו דברים נוספים שראיתם בתצפית, תופעות שמעוררות בכם עניין:

נסחו שאלות בעקבות התצפית (מדוע? היכן? מתי? כיצד? מי? מה? כמה?)

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____
6. _____

משימת רשות: ביחידים, זוגות או צוותים.

1. בחרו את העוף שעליו נערכה התצפית או עוף אחר מתוך מקורות המידע המופיעים בפעילות. ציירו את העוף או חפשו דף צביעה מתוך המאגר בהמשך.

2. צרו תעודת זהות של העוף.

בעזרת המורה החליטו בכיתה איזה מידע חשוב שיופיע בתעודת הזהות. למשל, שם העוף, השם המדעי, תפוצה, אזור מחיה, אזור קינון, סוג מזון, התאמות ועוד.

3. הציגו את התוצרים בתערוכה בבית הספר.

מוצעים אתרים עם דפי צביעה של עופות:

- ["צביעה אונליין - בעלי כנף"](#).
- ["דפי צביעה - ציפורים"](#).
- ["דפי צביעה ציפורים \(להדפסה\)"](#).